

Sygn. akt V U 690/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 7 grudnia 2016 r.

Sąd Okręgowy - Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Legnicy

w składzie:

Przewodniczący: SSO Regina Stępień

Protokolant: star. sekr. sądowy Ewelina Trzeciak

po rozpoznaniu w dniu 7 grudnia 2016 r. w Legnicy

sprawy z wniosku A. S.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L.

o emeryturę górniczą

na skutek odwołania A. S.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L.

z dnia 20 maja 2016 r.

znak (...)

I. zmienia decyzję Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L. z dnia 20 maja 2016 r. znak (...) w ten sposób, że przyznaje wnioskodawcy A. S. prawo do emerytury górniczej od dnia 21 kwietnia 2016 roku,

II. stwierdza, iż organ rentowy nie ponosi odpowiedzialności za opóźnienie w przyznaniu prawa do świadczenia.

SSO Regina Stępień

Sygn. akt V U 690/16

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 20 maja 2016 r., znak: (...), Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L. odmówił wnioskodawcy A. S. prawa do emerytury górniczej, wskazując w uzasadnieniu, że na dzień 31 marca 2016 r. wnioskodawca udowodnił 23 lata i 11 miesięcy okresów pracy górniczej, wobec wymaganych 25 lat takiej pracy. Zakład podał, iż nie uznano wnioskodawcy 1075 dniówek przepracowanych w wymiarze półtorakrotnym w okresie od 1 lipca 1994 r. do 31 sierpnia 1999 r. wynikających z zaświadczenia wystawionego przez Składnicę Akt kat. „B” Zakład Usługowo-Handlowy (...) w C., albowiem ewidencję okresów zatrudnienia na stanowiskach pracy zaliczanych w wymiarze półtorakrotnym przy ustalaniu prawa do emerytury górniczej obowiązane są prowadzić tylko zakłady pracy. Wnioskodawca więc odpowiedni dokument potwierdzający przepracowane przez niego dniówki winien uzyskać w momencie rozwiązania umowy o pracę. Ponadto, organ rentowy jako pracy górniczej nie uznał zatrudnienia wnioskodawcy od 12 stycznia 1993 r. do 30 czerwca 1994 r. na stanowisku ślusarz-operator w Przedsiębiorstwie (...) w C., ponieważ w świadectwie pracy z dnia 30 czerwca 1994 r. brak jest informacji, że wnioskodawca wykonywał pracę pod ziemią, a w załączniku

do karty ewidencyjnej pracownika wystawionym przez ww. Składnicę Akt kat. „B” również nie wykazano dniówek w powyższym okresie.

Odwołanie od powyższej decyzji złożył A. S., domagając się jej zmiany poprzez przyznanie mu prawa do emerytury górniczej. Podniósł, iż w zakwestionowanych przez ZUS okresach wykonywał pracę górniczą i na okoliczność tę zawnioskował świadków.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie, argumentując jak w zaskarżonej decyzji.

Sąd ustalił:

Wnioskodawca A. S., ur. (...), w dniu (...) ukończył 50 lat. Nie jest członkiem OFE.

W dniu 21 kwietnia 2016 r. złożył wniosek o przyznanie emerytury górniczej.

Decyzją z dnia 20 maja 2016 r. –zaskarżoną w niniejszej sprawie– Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L., odmówił wnioskodawcy prawa do emerytury górniczej, wskazując w uzasadnieniu, że na dzień 31 marca 2016 r. udowodnił on jedynie 23 lata i 11 miesięcy okresów pracy górniczej, wobec wymaganych 25 lat takiej pracy.

/bezsporne/

Wnioskodawca służbę wojskową odbywał w okresie od 22 kwietnia 1986 r. do 2 czerwca 1986 r. i od 23 listopada 1988 r. do 23 października 1989 r.

W dniu 12 stycznia 1993 r. A. S. podjął zatrudnienie w Przedsiębiorstwie (...) w C. w pełnym wymiarze czasu pracy na stanowisku ślusarza-operatora pod ziemią i na stanowisku tym wnioskodawca pracował do końca okresu zatrudnienia, czyli do dnia 30 kwietnia 1994 r.

W związku z przekształceniem ww. Przedsiębiorstwa w spółkę od dnia 1 lipca 1994 r. wnioskodawca został zatrudniony w Przedsiębiorstwie (...) Spółka Akcyjna w C., gdzie pracował do dnia 31 sierpnia 1999 r. jako ślusarz-operator pod ziemią. W czasie tego zatrudnienia nie korzystał z urlopu bezpłatnego. Na zwolnieniu lekarskim przebywał w okresach: od 21 kwietnia do 28 kwietnia 1997 r. i od 1 października do 6 października 1997 r.

Wnioskodawca w ww. zakładzie pracował w Dziale (...) Do zadań tego działu należała budowa infrastruktury pod ziemią dla oddziału górniczego, tj. przenośników taśmowych, rurociągów wody technologicznej i sprężonego powietrza, mostów, rozdzielni, oddziałowych wysp rudy. Wnioskodawca na Dziale (...) pracował jako operator ładowarki (...). Przewoził nią materiały do budowy taśmociągów. Materiały te były opuszczane szybem na dół, a dalej transportowane koleją do właściwego punktu materiałowego, który był odległy od miejsca bezpośrednich robót i do operatora należało rozładowanie takiego materiału, załadowanie i zawieszenie w odpowiednie miejsce budowy. Dodatkowo operator ładowarki uczestniczył w budowie ciężkich elementów infrastruktury górniczej, których nie można było dźwignąć czy przemieścić ręcznie. Ww. prace były pracami wykonywanymi wyłącznie pod ziemią. Nie było żadnych możliwości, aby pracując w ww. dziale, wykonywać jakiegokolwiek prace na powierzchni.

Wnioskodawca na dzień 31 marca 2016 r. posiada udowodnione okresy pracy górniczej w wymiarze ponad 25 lat.

Dowód: dokumenty z akt emerytalnych wnioskodawcy, w tym: świadectwa pracy,

zaświadczenia, kartoteki zarobkowe za lata 1993 – 1999

zeznania świadków:

S. D. k. 53v, e-protokół z 07.12.2016 r. 00:05:46 i nast.

A. J. k. 53v, e-protokół z 07.12.2016 r. 00:17:13 i nast.

S. O. k. 53v-54, e-protokół z 07.12.2016 r. 00:22:27 i nast.

przesłuchanie wnioskodawcy k. 54, e-protokół z 07.12.2016 r. 00:25:13 i nast.

Sąd zważył:

Odwołanie jest zasadne.

W myśl art. 50a ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (t.jedn.: Dz.U. z 2015 r. poz. 748), emerytura górnicza przysługuje pracownikowi, który spełnia łącznie następujące warunki:

1) ukończył 55 lat życia;

2) ma okres pracy górniczej wynoszący łącznie z okresami pracy równorzędnej co najmniej 20 lat dla kobiet i 25 lat dla mężczyzn, w tym co najmniej 10 lat pracy górniczej określonej w art. 50c ust. 1;

3) nie przystąpił do otwartego funduszu emerytalnego albo złożył wniosek o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa.

Wiek emerytalny wymagany od pracowników: kobiet mających co najmniej 20 lat, a mężczyzn co najmniej 25 lat pracy górniczej i równorzędnej, w tym co najmniej 15 lat pracy górniczej, o której mowa w art. 50c ust. 1, wynosi 50 lat (ust. 2).

W rozpoznawanej sprawie sporu nie budziło, że wnioskodawca posiada ukończone 50 lat i nie jest członkiem OFE. A skoro tak, to jego uprawnienie do emerytury górniczej rozpatrywane było przy zastosowaniu art. 50a ust. 2 cyt. wyżej ustawy emerytalnej, która dla przyznania tego prawa wymaga udowodnienia 25 lat pracy górniczej. Organ rentowy stał na stanowisku, że wnioskodawca na dzień 31 marca 2016 r. nie udowodnił wymaganego stażu pracy górniczej, a jedynie 23 lata i 11 miesięcy takiej pracy. Odwołujący był przeciwnego zdania – twierdził, że posiada ponad 25 lat okresów pracy górniczej.

Materiał dowodowy zgromadzony w niniejszym postępowaniu dał podstawy do uznania racji skarżącego.

Powodem nieuznania za okres pracy górniczej okresu zatrudnienia wnioskodawcy od 12 stycznia 1993 r. do 30 czerwca 1994 r. w Przedsiębiorstwie (...) w C., a więc przed przekształceniem się tego Przedsiębiorstwa w spółkę (1 rok, 4 miesiące i 19 dni), był brak stwierdzenia w świadectwie pracy z dnia 30 czerwca 1994 r., że wnioskodawca pracę ślusarza-operatora wykonywał pod ziemią. Okoliczność, że w ww. okresie zatrudnienia ubezpieczony faktycznie cały czas pracował pod ziemią potwierdziły dowody zgromadzone w niniejszej sprawie, w tym w szczególności dokumenty w postaci umów o pracę zawieranych z wnioskodawcą przez ww. Przedsiębiorstwo na czas określony, w których wprost widnieje stanowisko ślusarza-operatora pod ziemią. Dodatkowo okoliczność powyższą potwierdzili wszyscy przesłuchani w sprawie świadkowie, którzy w ww. spornym okresie pracowali razem z wnioskodawcą u tego samego pracodawcy na tym samym dziale.

Kolejnym okresem spornym był okres zatrudnienia wnioskodawcy w ww. Przedsiębiorstwie po jego przekształceniu się w spółkę akcyjną, tj. od 1 lipca 1994 r. do 31 sierpnia 1999 r. W świadectwie pracy z okresu tego zatrudnienia (z dnia 31 sierpnia 1999 r.) wnioskodawca ma już wprost wskazane, że pracę ślusarza-operatora wykonywał pod ziemią. Okresu tego jednak ZUS nie uznał za okres pracy górniczej, stwierdzając, że dokumenty dotyczące przepracowanych przez wnioskodawcę w ww. okresie dniówek (podobnie zresztą jak w okresie wcześniejszym) wystawione zostały przez podmiot niebędący pracodawcą ubezpieczonego, tj. przez podmiot o nazwie Składnica Akt kat. „B” Zakład Usługowo-Handlowy (...) w C..

Nie budzi wątpliwości, że zakłady pracy –w myśl § 5 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 23 grudnia 1994 r. w sprawie określenia niektórych stanowisk pracy górniczej oraz stanowisk pracy zaliczanej w

wymiarze półtorakrotnym przy ustalaniu prawa do górniczej emerytury lub renty (Dz.U. 1995 Nr 2, poz. 8) – są obowiązane prowadzić ewidencję okresów zatrudnienia na stanowiskach objętych ww. rozporządzeniem, według szczegółowych zasad określonych przez właściwych ministrów w uzgodnieniu z Prezesem Zakładu Ubezpieczeń Społecznych. Wątpliwości też nie budzi, że w sytuacji, gdy zakład pracy z jakichś przyczyn ewidencji takiej nie prowadził albo dokumenty te zaginęły, uprawniony przed sądem ubezpieczeń społecznych w sprawie o emeryturę może swoich racji dowodzić wszelkimi środkami dowodowymi, w tym także dowodami z zeznań świadków. Na etapie postępowania odwoławczego przed sądem ubezpieczeń społecznych nie obowiązują bowiem ograniczenia dowodowe obowiązujące w postępowaniu przed organem rentowym, które przewidują zamknięty katalog środków dowodowych, służących do potwierdzania okresów zatrudnienia, mających istotne znaczenia dla nabycia praw do świadczeń oraz ich wysokości. Zgodnie z art. 473 § 1 k.p.c., stanowiącym przepis szczególny odnoszący się do postępowania dowodowego w sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych, dowód z zeznań świadków jest dopuszczalny w zasadzie co do wszystkich faktów spornych lub niemożliwych do udowodnienia za pomocą dowodu z dokumentu, a nawet ponad i przeciwko osnowie dokumentu (por. wyrok SA w Poznaniu z dnia 26 maja 2015 r., III AUa 1531/14, Legalis nr 1349025, wyrok SA w Gdańsku z dnia 25 września 2013 r., III AUa 63/13, Legalis nr 746530, wyrok SA w Lublinie z dnia 30 marca 2016 r., III AUa 897/15, Legalis nr 1435362, wyrok SA w Poznaniu z dnia 24 kwietnia 2013 r., III AUa 1415/12, Legalis nr 744837).

Zgromadzony w niniejszej sprawie materiał dowodowy: zgodne zeznania świadków potwierdzające w pełni relację wnioskodawcy o wykonywaniu przez niego w pełnym wymiarze czasu pracy i stale pracy pod ziemią –w powiązaniu z dokumentami, które zachowały się z okresu zatrudnienia wnioskodawcy w (...) S.A. w C., tj. z jego kartotekami zarobkowymi, które zawierają dane dotyczące ilości przepracowanych przez ubezpieczonego dni, dają –zdaniem Sądu– wiarygodną podstawę do uznania, że A. S. w spornym okresie obejmującym lata 1993 – 1999 faktycznie wykonywał pracę ślusarza-operatora pod ziemią stale i w pełnym wymiarze czasu pracy. Dział bowiem, w którym pracował wnioskodawca (Dział (...), charakter prac, którymi dział ten się zajmował (budowa infrastruktury pod ziemią dla oddziału górniczego) oraz stanowisko, które wnioskodawca zajmował oraz charakter wykonywanych przez niego zadań w ww. dziale (przewożenie materiałów do budowy taśmociągów i innej infrastruktury górniczej pod ziemią, ciężkich elementów tej infrastruktury) potwierdzają za zasadne uznanie wszystkich dni pracy wnioskodawcy wskazanych w jego kartotekach zarobkowych za lata 1993 – 1999 za okresy pracy górniczej, tj. pracy świadczonej pod ziemią stale i w pełnym wymiarze czasu pracy.

Mając na uwadze powyższe, Sąd uznał, iż po doliczeniu do uznanego przez ZUS stażu pracy górniczej ubezpieczonego, tj. do 23 lat i 11 miesięcy, okresu pracy górniczej uznanego przez Sąd, tj. od 12 stycznia 1993 r. do 31 sierpnia 1999 r., A. S. spełnia określone art. 50a ust. 2 ustawy emerytalnej wymagania odnośnie przyznania emerytury górniczej. Łącznie bowiem okresy te dadzą ponad 25 lat pracy górniczej. Dlatego też, ze względów wskazanych wyżej, zaskarżona decyzja podlegała zmianie, na podstawie art. 477¹⁴ § 2 k.p.c.

Sporne świadczenie Sąd przyznał wnioskodawcy od dnia 21 kwietnia 2016 r., tj. od dnia złożenia wniosku –zgodnie z art. 129 ust. 1 ustawy emerytalnej).

Stosownie do treści art. 118 ust. 1a ustawy emerytalnej, Sąd orzekając o prawie do emerytury, ma obowiązek stwierdzenia, czy organ rentowy ponosi czy nie ponosi odpowiedzialności za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji i przyznania tego prawa na etapie postępowania administracyjnego. Z uwagi na okoliczność, iż stosowne dowody służące wykazaniu stażu pracy górniczej wnioskodawcy przeprowadzone zostały dopiero w postępowaniu sądowym, a kwestia ta była nadto ocenna, Sąd –mając to na uwadze, jak i treść cyt. wyżej przepisu– stwierdził, iż organ rentowy nie ponosi odpowiedzialności za opóźnienie w przyznaniu prawa do świadczenia i z tych względów orzekł jak w pkt II wyroku.